

چهارم روز

به تشنگان آب شور ندهید

علی صالح آبادی، رئیس کل بانک مرکزی آشکارا با دادن خط اعتباری از سوی این نهاد مخالفت کرده و می‌گوید: پول بانک مرکزی پر قدرت است و باعث ایجاد افزایش پایه پولی و نقدینگی و تورم می‌شود. او به‌درستی اعلام کرده اعطای خط اعتباری بانک مرکزی مثل این است که ما به یک فرد تشنه، آب شور بدهیم. نکته‌ای که سکاندار بانک مرکزی به آن اشاره می‌کند نشان می‌دهد تقاضا برای دادن خط اعتباری در حال افزایش است و اگر سیاستگذار پولی در برابر این تقاضاها و فشارها کوتاه بیاید، اقتصاد در دام تورم بیشتر گرفتار خواهد شد. البته ناگفته نپیادست که این شورای پول و اعتبار است که در نهایت تصمیم می‌گیرد و آنجا که اکثریت اعضای آن شورا را دولتی‌ها تشکیل می‌دهند، شاید بانک مرکزی در نهایت تسلیم نشود اما آنچه مایه امیدواری و قوت قلب است، مصوبه سران قواست که مصوب کرده‌اند دولت از نتخواه استفاده نکند و به استقراض موقت از بانک مرکزی روی نیاورد. نکته اینجاست که صالح‌آبادی گفته خزانه‌داری کل کشور ابتدا از منابع رسوب شده دولت نزد بانک مرکزی استفاده کند و در نهایت اگر ضرورت داشت با در یافت نتخواه به‌عنوان آخرین راهکار، به‌بدنالت تأمین منابع مالی خود باشد. ماهیت نتخواه یک استقراض موقت است، به شرط اینکه در موعد مقرر تسویه شود. در غیر این صورت دادن نتخواه به دولت یا ایجاد خط اعتباری برای بانک‌ها، باعث رفع تشنگی دولت و بخش‌های مختلف اقتصادی نمی‌شود و تنها بر میزان عطش آنها برای قرض‌گرفتن از بانک مرکزی می‌افزاید و هزینه آن را مردم با تورم می‌پردازند.

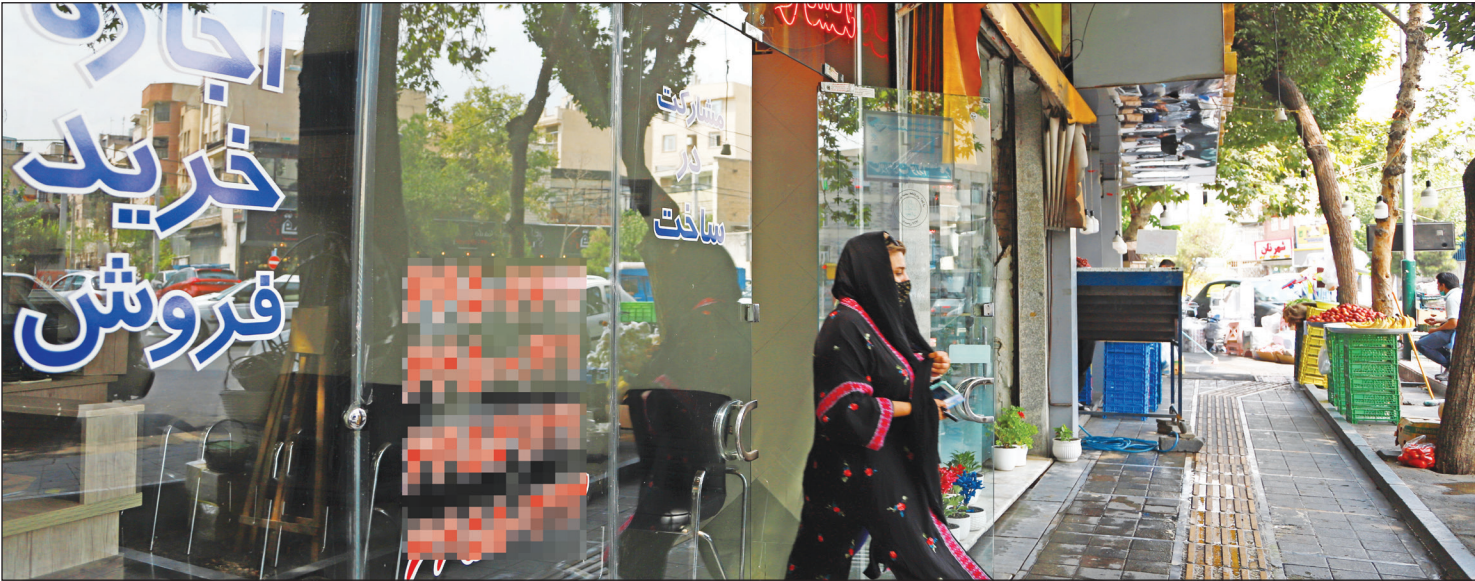
نقد خیر

چالش نرخ خوراک پالایشگاه‌ها

■ **خبر:** ناصر عاشوری، دبیر کل انجمن صنفی کارفرمایان صنعت پالایش نفت می‌گوید: شرکت‌های پالایشی هر سال برای انتشار صورت‌های مالی در سایت کدال با مشکل نبود اطلاع دقیق از قیمت نفت خام مواجه‌اند.

■ **نقد:** هر سال، تاخیر در اعلام نرخ‌ها به گمانه‌زنی‌های مختلف در مورد در آمد شرکت‌های پالایشی و حتی ارائه اطلاعات نادرست در شبکه‌های اجتماعی در مورد عملکرد این شرکت‌ها تا قبل از انتشار اطلاعات رسمی در سامانه کدال منجر می‌شود. در آمد پالایشگاه‌ها از محل اختلاف نرخ هر بشکه فرآورده، در برابر نرخ هر بشکه نفت به‌دست می‌آید که از آن به‌عنوان کرک اسپرید یاد می‌شود. زمانی که قیمت نفت تغییر می‌کند، در آمد پالایشگاه‌ها نیز تغییر می‌کند. به‌طور مثال در زمان شیوع کرونا حاشیه سود پالایشگاه‌ها کاهش یافت اما بعد از آن با احیای اقتصاد جهانی در آمد پالایشگاه‌ها پیود یافت. در چنین شرایطی در ایران سیاستگذار هنوز به یک طرفه فرمول پویا که بتوانند مبنایی برای تعیین قیمت نفت خام باشد، دست پیدا نکرده و نرخ‌های جدید نیز هر سال با فرمولی تازه البته با تاخیر اعلام می‌شود. اگرچه تعیین قیمت‌ها با توجه به کرک اسپرید پالایشگاه‌ها پیچیدگی‌های فراوانی دارد، اما به زعم کارشناسان راحل‌هایی نیز وجود دارد. تا از طریق تعریف فرمول‌های دینامیک مشکل قیمت‌گذاری نفت تحویلی به پالایشگاه‌ها یک‌بار برای همیشه حل شود. به‌عنوان مثال یکی از راهکارها، تعیین قیمت‌های پایه به‌عنوان مبنای براساس مکانیزم‌های معاملاتی از طریق بازار سرمایه است.

اقتصاد

عکس همشهری اسما عادل

همشهری، اما و اگرهای اجرای مصوبه سقف قیمت اجاره را بررسی می‌کند

سقف اجاره‌بها بدون ضمانت اجرا

هزینه تمدید و حق کمیسیون مکرر بنگاه، به‌صورت دستی یا لفظی تمدید می‌شوند، اجرای مصوبه سندان تنظیم بازار جز با دعوای موجر و مستأجر امکان پذیر نیست. از سوی دیگر، برخی از افراد به تجربه کشورهای مختلف برای تعیین قیمت منطقه‌ای اجاره اشاره کرده و از دولت خواسته‌اند پیش از اینکه نسخه ثابتی برای کل بازار اجاره کشور بییچد، ابتدا از پرداخت مورد نیاز برای احصای قیمت در بازار و همچنین ابزارهای کارآمد تشویق و تنبیه را فراهم آورد و بعد دست به اقدام بزند. برخی نیز تعیین قیمت برای بازار اجاره در اقتصاد متورم ایران را ناروا دانسته‌و به مشکلاتی اشاره کرده‌اند که چنین قانونی می‌تواند برای خانوارهای متکی به در آمد اجاره ایجاد کند.

بی‌توجهی به تجربه ۲ساله

تجربه اجرای صوبه سندان مقابله با کرونا برای سندان تنظیم بازار در ۱۳سال اخیر نشان می‌دهد، در مواردی که مالکان طرفدار قانون نبوده‌اند، کار به شوراهای حل اختلاف کشیده و عملاً دوطرف را در گیر جنگ اعصاب کرده است؛ باوجوداین، معاونت مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی از موفقیت بالای قیمت‌گذاری بازار اجاره در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ اخیر می‌دهد و بدون اینکه آمار و استنادلالی ارائه دهد، به وزارت راه در کنترل و ساماندهی بازار اجاره نمره قبولی می‌دهد؛ درحالی‌که محاسبات مبتنی بر آمار رسمی از رسیدن نسبت قیمت مسکن به درآمد اجاره (PIR) از میانگین ۱۵ به حوالی ۲۵ حکایت دارد که عملاً به‌منزله عقب‌ماندگی تورم اجاره از تورم مسکن است و معنای آن چیزی جز احتمال رشد متوالی قیمت اجاره حتی در دوره رکود و ثبات قیمتی بازار مسکن نیست.

فراغ از این محاسبات، گزارش‌های رسمی بانک مرکزی و هرگز آمار نیز در طول ۳سال گذشته و به‌خصوص در عمه اخیر، بارها پرده از وخامت تورم در بازار اجاره برداشته است. در بهمن‌تورم ۱۴۰۰، رئیس‌جمهور نیزسر در واکنش به این تورم افسارگسیخته در این بازار، متولیان آن را به خط کرد. حالا اما، سندان تنظیم بازار مصوبه‌ای در مورد تعیین سقف قیمت اجاره ابلاغ کرده که براساس تجربه کشورهای توسعه‌یافته می‌توان با اجرای

آن از معیشت و حق سکونت مناسب شهروندان دفاع کرد، اما برای اجرای این مصوبه از یک‌سو باید طولانی مدت متولیان اجرای قانون در وزارت راه و کامل سامانه ملی املاک و اسکان و شفاف‌سازی حوزه املاک و مستغلات پیدا کنند و از سوی دیگر انتظار می‌رود وزارت راه و شهرسازی با دقت و بدون غرض به بررسی اجرای چنین مصوبه‌ای در ۳سال گذشته بپردازد و نتایج آن را بدون تروش و تغییر به ناظران دولت و سندان تنظیم بازار ارائه دهد تا اجرای این مصوبه بدون کمترین خطا و با بهترین قیمت همراه باشد.

فتریت مغفول

مصوبه سندان تنظیم بازار برای تعیین سقف قیمتی در قراردادهای اجاره، بر مبنای اطلاعات ثبت شده قراردادهای در سامانه املاک و مستغلات و کد رهگیری صادر شده برای آنها استوار است؛ در حالی که بخش قابل توجهی از قراردادهای تمدیدی به‌صورت دستی نوشته شده و عملاً نه‌قانونگذار و نه مشاوران املاک از سابقه قیمتی این قراردادهای اطلاعات شاقفی ندارند. همچنین یکی از پشت‌سوتهای اجرای این مصوبه سندان تنظیم بازار، تکلیفی است که برای شناسایی خانه‌های خالی و معرفی آنها به سازمان امور مالیاتی در عهده وزارت راه و شهرسازی قرار گرفته، اما از تیر ۹۴ تاکنون این تکلیف در وزارتخانه به‌طور کامل اجرا نشده و اصلاً در شرایط فعلی، بانک اطلاعات جامعی در بازار مسکن و اجاره وجود ندارد که اجرای این مصوبه را تضمین کند.

این در حالی است که اگر مانند بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته، فقط همین یک سامانه مخصوص اطلاعات مالکیت و سکونت در بازار اجاره و مسکن ایجاد می‌شد و ملاک تعیین سکونت خانوارها، محاسبه مالیات املاک و امین جریمه خانه‌های خالی قرار می‌گرفت، نه تنها سیاستگذار دید واقعی و جامعی نسبت به کل بازار پیدا می‌کرد، بلکه کنترل قیمت در بازار اجاره و همچنین اجرای سیاست‌های حمایتی در بازار مسکن نیز تسهیل می‌شد. به گزارش همشهری، ظرفیت قانون ایجاد چنین سامانه‌ای در ایران وجود دارد و در ۳سال گذشته، اقدامات جسسته‌گر یخته برای ایجاد آن تحت عنوان سامانه ملی املاک و اسکان انجام شده است، اما

از یک سو ابهام قابل توجه حوزه مالکیت و سکونت املاک و مستغلات و از سوی دیگر ترک فعلی طولانی مدت متولیان اجرای قانون در وزارت راه و شهرسازی باعث شده این سامانه حداقل با توانمندی مورد نیاز بازار مسکن و اجاره شکل نگیرد؛ همچنان که از ابتدای سال گذشته تاکنون، باوجود الزام قانونی دریافت مالیات از خانه‌های خالی، همچنان اطلاعات و اتق و مکفی برای اجرای قانون از طریق متولیان این سامانه به سازمان امور مالیاتی نرسیده و این قانون عملاً اجرا نشده است.

امید به همکاری ارکان بازار اجاره

به‌دنبال تصویب سقف قیمت در سندان تنظیم بازار، وزیر راه و شهرسازی از موجران، مشاوران املاک و حتی مستأجران می‌خواهد به نرخ‌های تعیین شده برای افزایش قیمت اجاره‌ها پایبند باشند و دور قراردادهای صوری که یک تخلف بزرگ محسوب می‌شود، خط بکشند. رستم قاسمی در مصاحبه با تلویزیون گفت: نرخ‌های ابلاغی که دقیقاً مانند مصوبه سندان مقبله با کرونا در ۳سال گذشته است، با کار کارشناسی سندان تنظیم بازار تعیین شده است. او در مورد نحوه نظارت بر اجرای این مصوبه، گفت: در سامانه‌های حوزه مسکن، مشخص است و می‌توانیم تشخیص بدهیم که در سال گذشته قیمت چقدر بوده و امسال چقدر باید بالا برود.

این اظهارنظر وزیر راه و شهرسازی در حالی است که هیچ آمار مشخصی از میزان ثبت قراردادهای اجاره در کشور وجود ندارد و براساس گزارش‌های میدانی می‌توان ادعا کرد حدود نیمی از بازار، قرارداد دارای کد رهگیری ندارند یا قرارداد رسمی آنها در یک یا چند سال اخیر به‌صورت دستنویس یا لفظی تمدید شده و اساساً قیمت آنها با چیزی که در سامانه‌ها ثبت شده، مغایرت دارد؛ در نتیجه نظارت بر آنها جز با پلیس بازی در بازار املاک امکان پذیر نیست. وزیر راه و شهرسازی با اشاره به اینکه نرخ‌های تعیین‌شده، حداکثر میزان افزایش مجاز اجاره‌بهای مسکن در کشور است، گفت: امسال نظارت براساس نرخ اجاره سال قبل است و درصورتی‌که مستأجری در آن خانه بوده برای تمدید در تهران ۲۵درصد باید اجاره افزایش یابد و مستأجر جدید هم ۲۵درصد بیشتر از مستأجر قبلی پرداخت کند.

آغاز خروج دولت از سهام خودروسازان

۴۱ درصد از سهام سایپا روی میز فروش رفت

گام نخست برای اصلاح ساختار مالی یکی از ۲خودروساز بزرگ ایران برداشته می‌شود.

عرضه سهام دولت

ششواهد امر نشان می‌دهد دولت تلاش دارد باقیی مانده سهامی را که مستقیم در اختیار دارد در کنار سهامی که به‌طور غیر مستقیم در خودروسازها در اختیار دار، به‌صورت بلوک‌های یک‌پارچه واگذار کند. هم‌اکنون سازمان گسترش و نوسازی صنایع از طرف دولت ۱۷٫۳درصد از سهام سایپا و ۵٫۷درصد از سهام ایران خودرو را به‌طور مستقیم در اختیار دارد. بخش دیگری از سهام خودروسازها به‌طور غیرمستقیم و از طریق شرکت‌های فرعی در اختیار دولت است که موجب شده مدیریت خودروسازان همچنان در قبضه دولت باشد.

خودرو

در شرایطی که رئیس سازمان خصوصی‌سازی از هموار شدن مسیر عرضه سهام خودروسازهای دولتی خبر داد، ۴شرکت از زیرمجموعه‌های سایپا با انتشار یک آگهی فروش، از عزم خود برای واگذاری «سهام تودلی» خود در این شرکت خبر دادند. به گزارش همشهری، زبان اینباشته خودروسازان با مشکل نقدینگی و هزینه‌های سنگین مالی به ۱۲۰هزار میلیارد تومان رسیده است. طبق آمار بخشی از مشکل کمبود نقدینگی در این شرکت‌ها به معاملات درون گروهی سهام خودروسازان بازمی‌گردد، به این معنا که برخی شرکت‌های زیرمجموعه خودروسازان، برخلاف قانون تجارت، به خرید سهام شرکت مادر اقدام کرده‌اند که این موضوع به تحمیل هزینه‌های مالی به خودروسازها منجر شده است.

در چنین شرایطی سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور اوخر بار سال خوستار حل این موضوع و واگذاری باقی مانده سهام دولت در خودروسازها شد. حالا قرار است در گام نخست شرکت‌های زیرمجموعه، سهام خود را در ۲شرکت بزرگ خودروسازی ایران واگذار کنند. پیش از این رئیس سازمان خصوصی‌سازی اعلام کرده بود چون سهام دولت، در وثیقه بانک‌هاست، امکان واگذاری سهام خودروسازان وجود ندارد حالا اماحسین قربان‌زاده تأکید کرده،این مواع رفع شده است.

فروش سهام از زیرمجموعه‌ها

در تازه‌ترین رویداد شرکت‌های سرمایه‌گذاری سایپا، رنا نیوان ابتکار و سرمایه‌گذاری کارکنان سایپا، با انتشار یک آگهی اعلام کرده‌اند همه سهام‌شان را در سایپا واگذار می‌کنند، مجموع بلوک سهام این ۴شرکت در سایپا ۴۱درصد از کل سهام این شرکت را شامل می‌شود. در هفته‌های اخیر شایعاتی درباره متقاضیان خرید این بلوک سهام منتشر شده و گفته می‌شود مذاکراتی با برخی نهادها و حتی بانک‌ها در جریان است. گفته شد شرایط واگذاری این بلوک شرکتی سهام سایپا ظرف چندماه آینده مشخص خواهد شد. با عرضه این بلوک سهام

هواشنمایی

یارانه

تغییر به نفع محرومان

مشترکان بر مصرف گاز

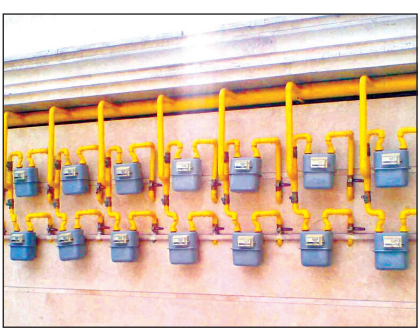
نقره داغ می‌شوند

با تغییر تعرفه آب، برق و گاز، قبض‌های بر مصرف‌ها به قیمت آزاد صادر می‌شود

تعرفه آب برق و گاز بر مصرف‌ها امسال هم به حکم قانون مصوب مجلس افزایش می‌یابد. البته دولت در حال برنامه‌ریزی است تا فشار افزایش تعرفه‌ها بیشتر به دهک‌های بر مصرف وارد شود و بخش زیادی از مشترکان با افزایش بهای خدمات یاد شده مواجه نشوند.

به گزارش همشهری، هم‌زمان با اجرای طرحی مردم‌سازی یارانه‌ها و حذف ارز ترجیحی، گام بعدی دولت اجرای مصوبه دیگر مجلس است. طبق قانون بودجه، امسال وزارت‌خانه‌های نفت و نیرو موظفند تعرفه آب، برق و گاز بر مصرف‌ها را اصلاح کنند. به گفته مقامات وزارت نفت، افزایش تعرفه گاز مشترکان بر مصرف خانگی با تصمیم نهایی دولت از ابتدای خرداد امسال اجرایی خواهد شد؛ در نتیجه بر مصرف‌ها در پایان خرداد ماه باید منتظر قبض‌های جدید با رقم بالاتر از سال قبل باشند.

قانون بودجه امسال مصوب مجلس، وزارت‌خانه‌های نفت و نیرو را موظف کرده تعرفه آب، برق و گاز مشترکان را به‌گونه‌ای اصلاح کنند که با رعایت مناطق جغرافیایی، تعرفه مشترکان کم‌مصرف، خانوارهای محروم تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی برابر مصرف، مشترکان تالگویی مصرف به‌صورت یارانه‌ای، مشترکان بر مصرف بالاتر از الگوی مصرف به‌صورت غیر یارانه‌ای و بر اساس الگوی افزایش بلکنای تعیین شود. تعرفه به نرخ صفر آ، برای خانوارهای مذکور بر اساس بُعد خانوار محاسبه خواهد شد. همچنین میزان افزایش تعرفه مشترکان بر مصرف بالاتر از الگوی مصرف باید حداقل به اندازه‌ای تعیین شود که بار مالی برای رانگان کردن تعرفه مشترکان کم‌مصرف را جبران کند و به تأمین منابع جدید نیاز نداشته باشد.

دولت چه تصمیمی می‌گیرد؟

قرار است آیین‌نامه اجرایی افزایش تعرفه آب، برق و گاز بر مصرف‌ها به پیشنهاد مشترک وزارت‌خانه‌های نفت و نیرو تهیه و ظرف یک ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران برسد. با گذشت ۲ماه از سال هنوز این آیین‌نامه مصوب نشده، اما وزیر نفت گفته منتظر تصمیم دولت هستیم. جواد اوجی با اشاره به اینکه خوشبختانه یکی از اقدام‌های دولت سیزدهم افزایش تعرفه‌های مشترکان بر مصرف گاز بود که پارسال در آذرماه رقم خورد، ادامه داد: در گام اول هیچ تغییری در قیمت ۳پله نخست که تقریباً ۷۵درصد مشترکان بودند و بیش از ۵درصد مصرف را داشتند، صورت نگرفت. وزیر نفت با بیان اینکه در بحث تعرفه‌های گاز ۱۲ پله تعریف شده، اعلام کرد: از ۴ پله ۱۲ مشترکان بر مصرف هستند که طبق مصوبه، هزینه هر پله نسبت به پله قبل ۴۰درصد افزایش می‌یابد یعنی ۳پله نخست که ۷۵درصد مشترکان هستند هیچ افزایش قیمتی ندارند. ولی از ۴ پله که شروع مشترکان بر مصرف است، افزایش نرخ‌ها انجام شد ولی چون پارسال نمی‌خواستیم تکانه اقتصادی اتفاق بیفتد اجرای بخشی از قانون را به سال ۱۴۰۱ موکول کردیم. او با اشاره به اینکه مجلس در قانون بودجه ۱۴۰۱ مصوب کرده قیمت گاز برای مشترکان بر مصرف باید بدون یارانه باشد، تأکید کرد: کارشناسان در حال بررسی این موضوع هستند که پس از نهایی شدن به دولت ارائه شود. اوجی اضافه کرد: فکر می‌کنم این آیین‌نامه در یکی، دو ماه آینده به دولت ارائه شود.

تعرفه‌های جدید گاز از امروز

مدیر امور گازرسانی شرکت ملی گاز اما اعلام کرد: تغییر تعرفه‌های گاز امسال زودتر ابلاغ می‌شود تا مشترکان بر مصرف فرصت انجام اقدامات لازم برای مدیریت مصرف را داشته باشند. جلال نورموسوی تأکید کرد: شرکت ملی گاز از طریق وزارت نفت پیشنهادهای خود را درباره تعرفه‌های گاز بر مصرف‌ها به دولت ارسال کرده، زیر طبق قانون هفدهمندی یارانه‌ها، تعیین تعرفه‌ها از اختیارات دولت است و اگر ابلاغیه جدیدی به شرکت ملی گاز ارسال شود، برای ملازم‌الاجراست و آمادگی آن را داریم. نورموسوی درباره زمان اجرای مصوبه افزایش قیمت گاز خانگی گفت: انتظار داریم از خرداد ماه بتوانیم ابلاغیه را دریافت کنیم تا مقدمات کار برای سیستم مکانیزه و اطلاع‌رسانی فراهم شود تا به دوره سرد برسیم. البته ابلاغیه شامل دوره گرم نیز می‌شود، اما چون مصرف دوره گرم بسیار پایین است، از نظر مبلغ گازبها محسوس نیست ولی تشریح این موضوع نیاز به زمانبندی دارد و باید این فرصت را هم برای مردم فراهم کنیم که اقدامات لازم برای مدیریت مصرف خود را انجام دهند. انتظار داریم ابلاغیه از اوایل خرداد به دستمان برسد.

آب و برق چقدر گران می‌شود؟

به گزارش همشهری، درحالی‌که ظرف ۴سال گذشته تعرفه‌های آب و برق در اردیبهشت هر سال تغییر می‌کرد، هنوز مقام‌های وزارت نیرو ارقام جدید تعرفه آب و برق مشترکان بر مصرف را برای سال جاری فاش نکرده‌اند؛ براساس مصوبه سال ۹۷ هیأت دولت، وزارت نیرو اجازه دارد متوسط تعرفه‌های آب و برق را از ابتدای اردیبهشت هر سال بدون تغییر ساختار تعرفه‌ها ۷درصد برای همه مشترکان افزایش دهد. حالا سؤال اصلی اینجاست آیا وزارت نیرو همانند وزارت نفت، پیشنهاد افزایش قیمت آب و برق بر مصرف‌ها به قیمت غیر یارانه‌ای را به دولت خواهد برد؟ پیش‌بینی می‌شود قیمت آب، برق و گاز دست کم ۵درصد از کل مشترکان از ابتدای خرداد امسال با مصوبه دولت به استناد قانون بودجه ۱۴۰۱ با قیمت آزاد حساب شود که در این صورت بر مصرف‌ها نقره‌داغ خواهند شد. البته ممکن است دولت با هدف مدیریت بازار و قیمت‌ها، فعلاً مصوبه افزایش تعرفه آب و برق را با فاصله زمانی بیشتر از تعرفه گاز نهایی و ابلاغ کند.